



Teritorijos ties Naugarduko g. 47 esamos situacijos analizė

2023-01-27

Esamos situacijos analizė

Rajono želdynų kontekstas

Nagrinėjama teritorija išsidėsčiusi Naujamiesčio seniūnijoje ties daugiabučiu adresu Naugarduko g. 47.

Naujamiesčio rajone suformuoti želdynai yra gan nedidelio ploto ir labiau tarnauja lokaliems poreikiams. Todėl šioje teritorijoje poreikis atskiram želdynui reikšmingas.




Esamos situacijos analizė

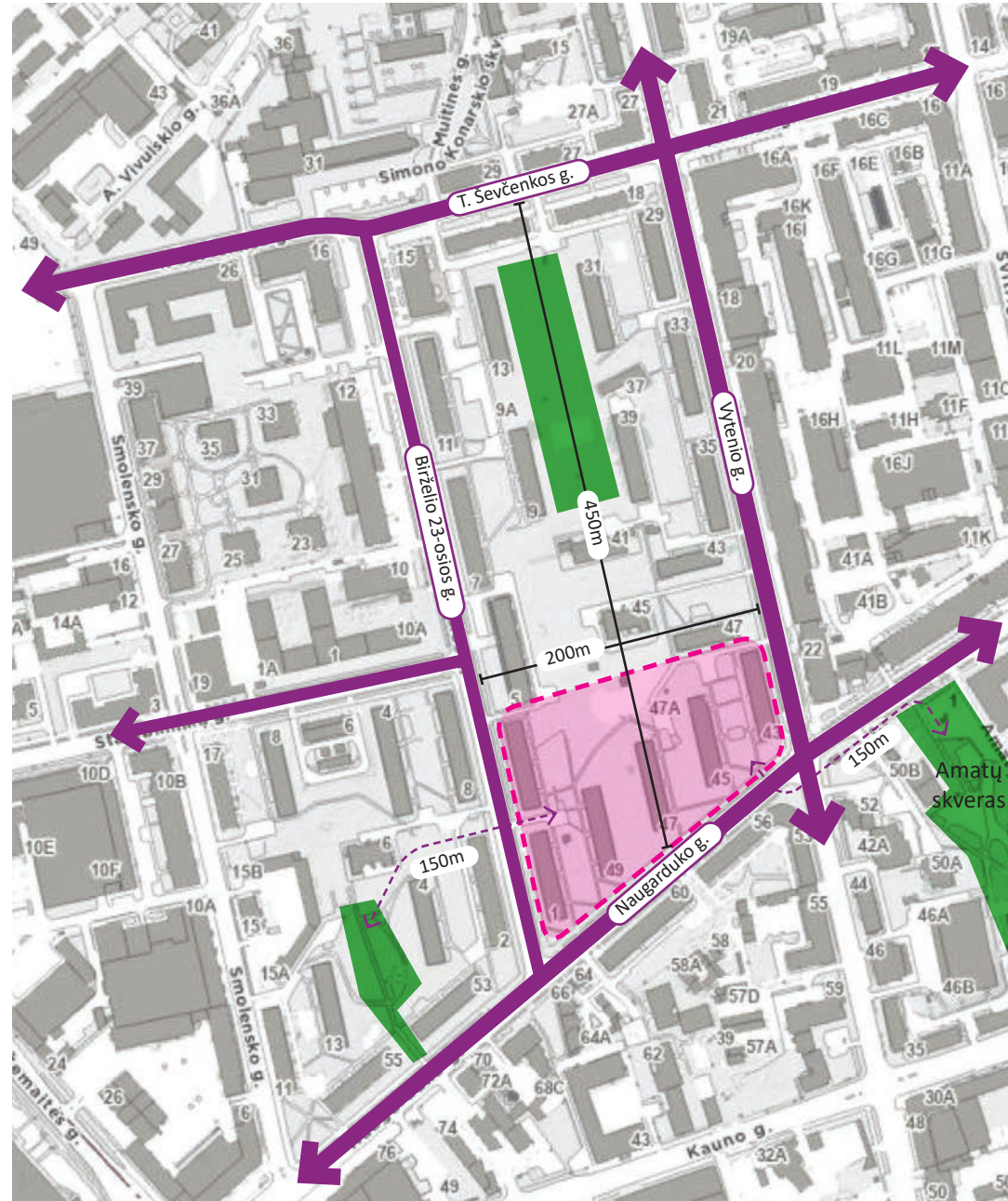
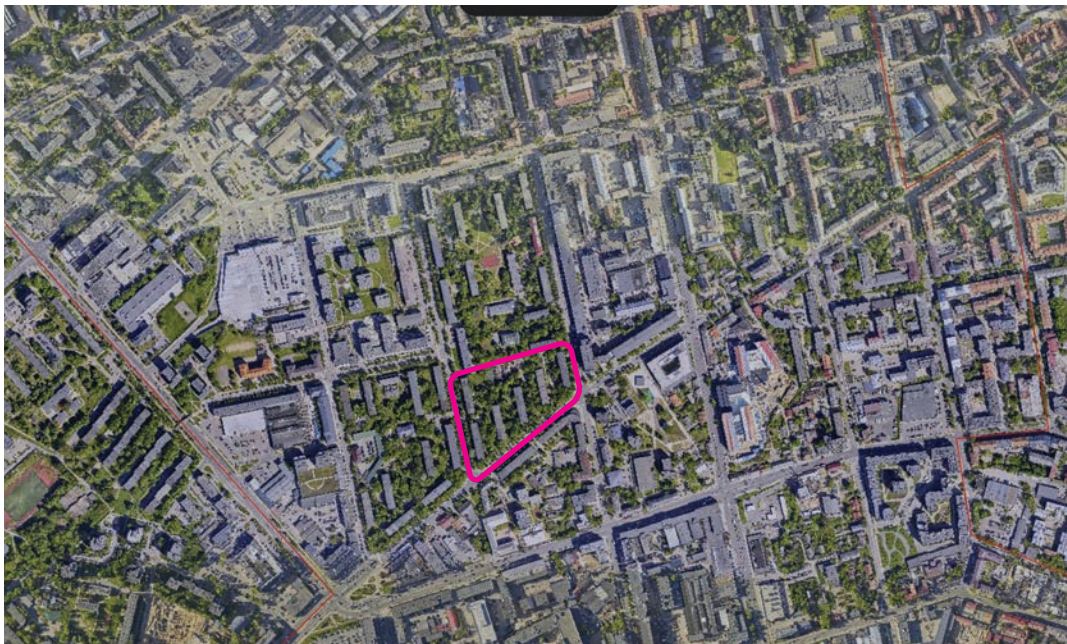
Kvartalo kontekstas

Nagrinėjamas kvartalas ilgiausias Naujamiestyje. Ilgis siekia net 450m. Tai sudaro iššūkių sklandžiam judėjimui.

Tačiau kartu tai ir vienas žaliausių kvartalų rajone. 2022m. duomenys iliustruoja, kad penkiaaukščiai daugiabučiai išsidėstę gan erdviai lyginant su gretimais Naujamiesčio kvartalais ir skendi brandžių medžių teikiamoje žalumoje.

Artimiausias išvystytas želdynas - tai Amatų skveras. Nors įkurtas 150m atstumu nuo nagrinėjamos teritorijos, to pasiekiamumą apsunkina intensyvus Naugarduko gatvės eismas.

 Bendruoju planu numatyti želdynai









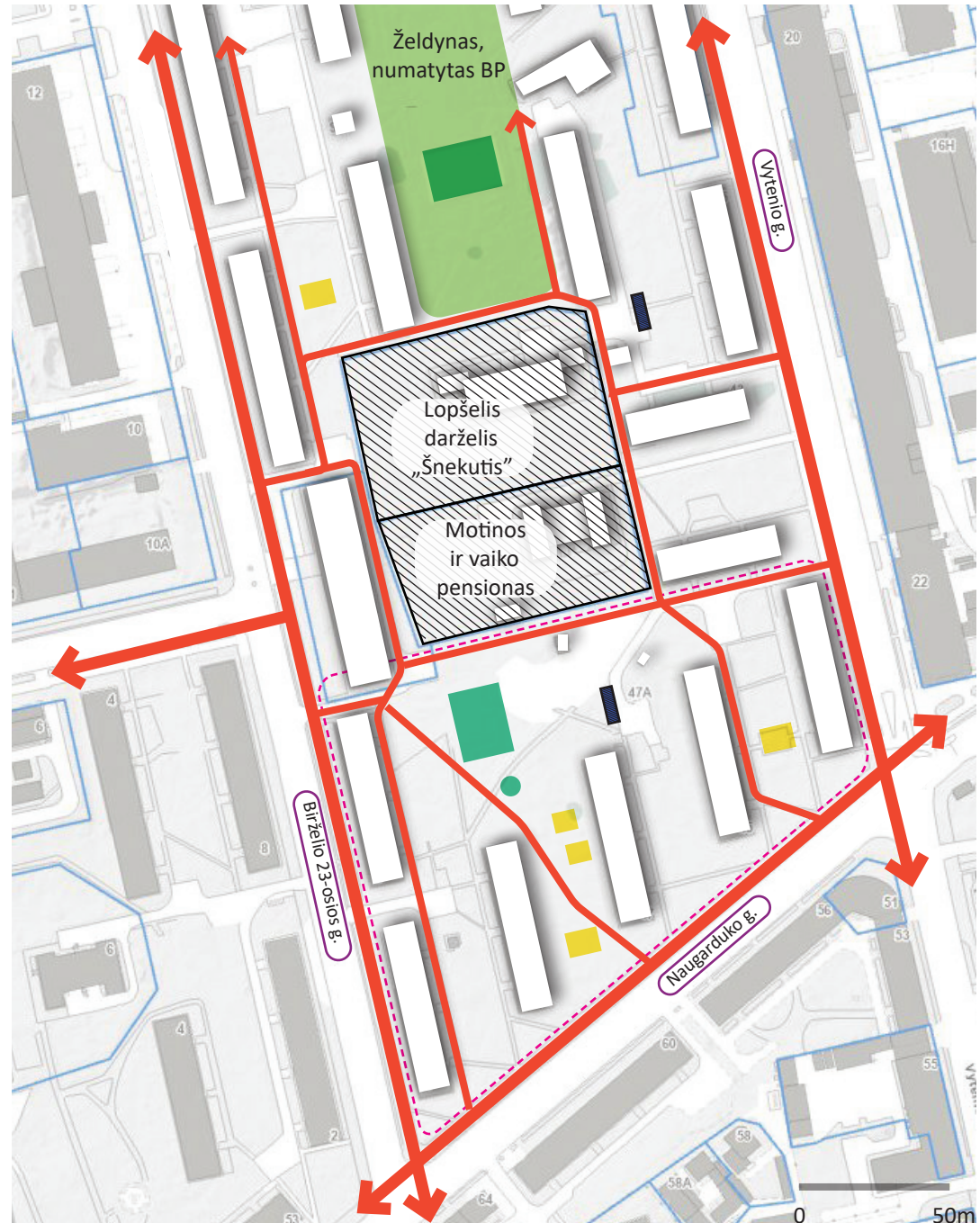
Esamos situacijos analizė

Kvartalo kontekstas

Lopšelis darželis „Šnektis“ bei greta esantis Motinos ir vaiko pensionatas yra dvi aptvertos teritorijos, kurios sudaro pėstiesiems nepraeinamą salą kvartalo centre.

Kvartalo vidinėje dalyje šiaurėje Bendruoju planu suplanuotas želdynas. Dabar ten įrengti takai, suolai, krepšinio aikštelė. Nagrinėjamoje teritorijoje planuojamas želdynas galėtų turėti geriau išvystytas žaliąsias ir pėsčiųjų jungtis su šiuo želdynu ir tokiu būdu suformuoti visą kvartalą apimančią pasivaikščiojimo maršrutą.

-  Nagrinėjama teritorija
-  Pagrindiniai pėsčiųjų ryšiai
-  Vaikų žaidimų aikštelės
-  Sporto aikštynai ar įrenginiai
-  Atliekų surinkimo taškas
-  Aptverta, pėstiesiems nepraeinama vaikų darželio ir socialinių paslaugų pensiono teritorija



Esamos situacijos analizė

Erdvių apžvalga



Įvažiavimas iš Vytenio gatvės neturi pėsčiųjų šaligatvio, automobiliai juda želdynų plotais.



Esamos situacijos analizė

Erdvių apžvalga



Žaliasis plotas teritorijos centre neturi fizinių barjerų, todėl visas užpildytas automobiliais, jie statomi chaotiškai.



Esamos situacijos analizė

Erdvių apžvalga



Prie krepšinio aukštelės pasodinti jauni beržai, tikėtina, tam, kad sustabdytų automobilių statymo plėtrą.



Pėstieji juda jiems patogia trajektorija per žaliuosius plotus, nes trūksta įrengtų takų. Sporto įrenginių zona kertama vienos iš tokių krypčių.

Esamos situacijos analizė

Erdvių apžvalga



Žalieji plotai išvažinėti automobilių, naudojami apsisukimui, įvažiavimu ir parkavimui.



Kiemus į visumą jungia brandžių medžių gausa, tačiau trūksta erdvių įveiklinimo ir aiškaus pėsčiųjų takų tinklo.

Esamos situacijos analizė

Erdvių apžvalga



Vaikų žaidimų aikštelė aptverta segmentine tvora, turi mažai integralumo į supantį kraštovaizdį. Viduje įranga tinkama 3-5 metų vaikams.



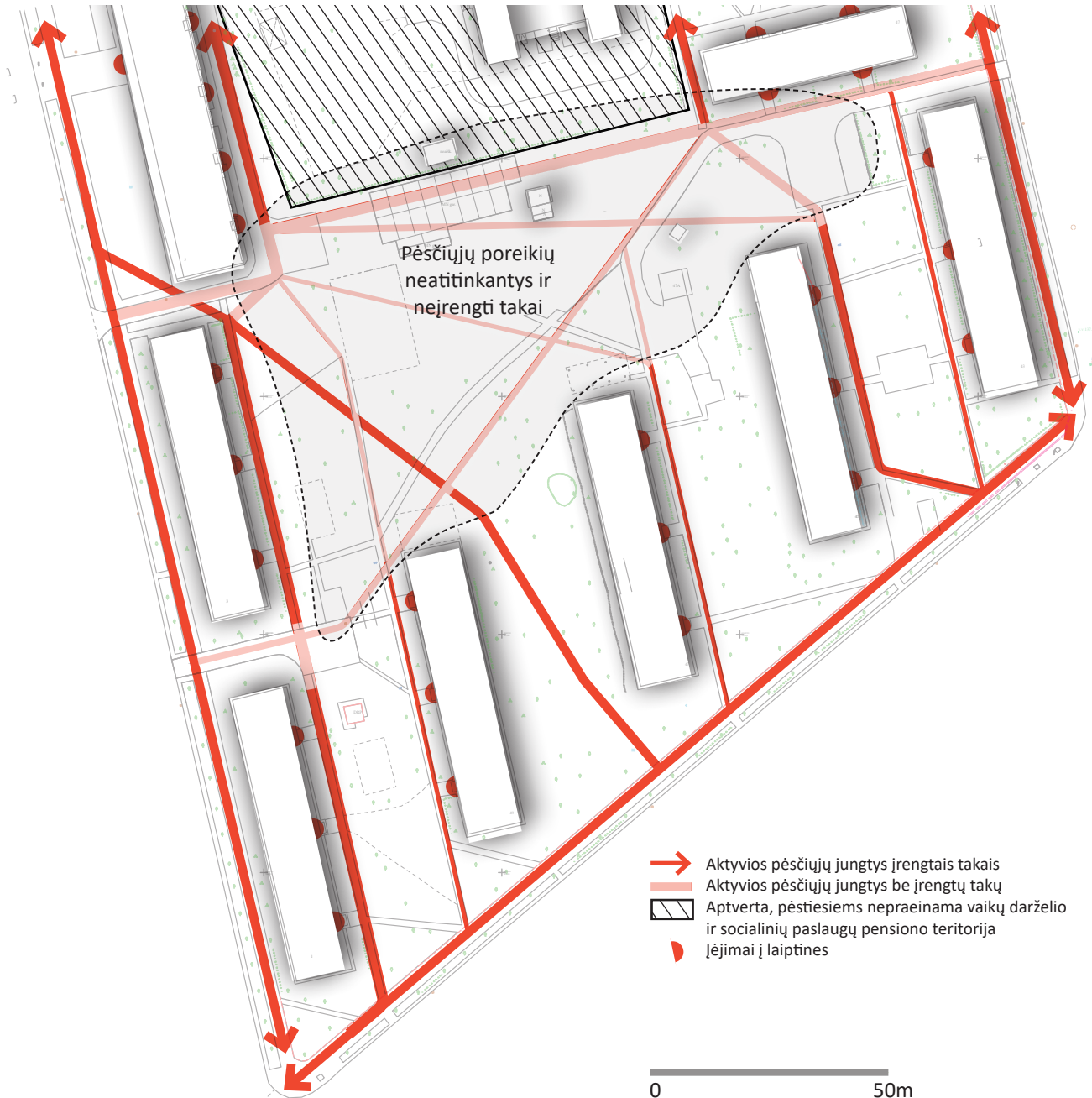
11 Nuotr. Ritos Latvytės

Krepšinio aikštelė neseniai atnaujinta, danga puikios būklės. Aikštelė intensyviai naudojama, yra kvartalo traukos taškas šiltuoju metų laiku.

Esamos situacijos analizė

Pėsčiųjų jungtys

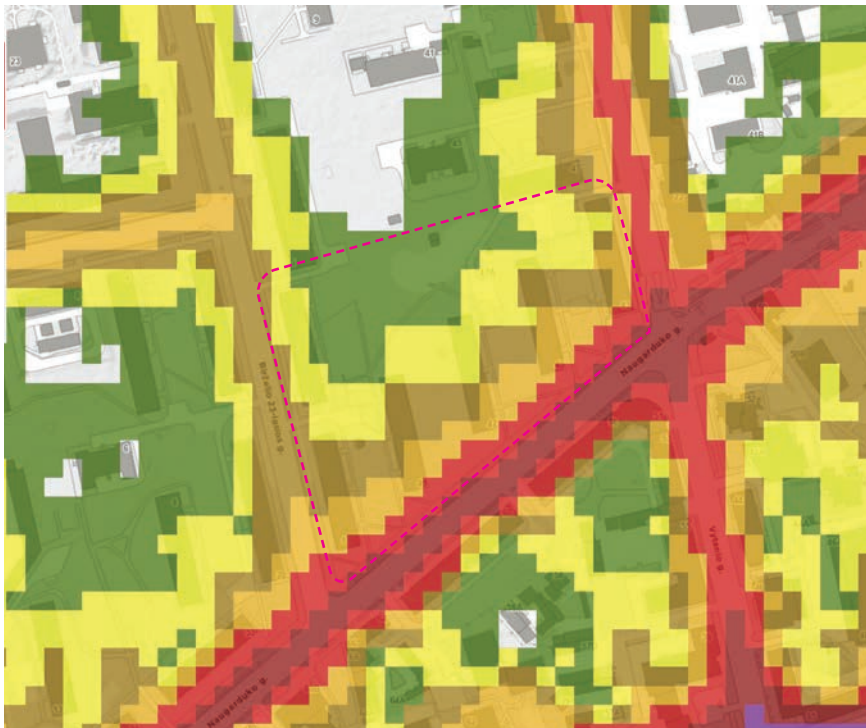
- Pėsčiųjų jungtys šiaurė/pietūs kvartale įtakotos aptvertų vaikų darželio ir socialinių paslaugų pensionato teritorijų. Pėstieji juda palei tvoros ribas, tačiau šios jungtys neišvystytos, trūksta šaligatvių, jų atkarpos pertrauktos stovinčiais automobiliais.
- Nagrinėjamoje teritorijoje suformuoti pėsčiųjų takai išsidėstę prieš įėjimus į laiptines ir jungiasi su Naugarduko gatvės šaligatviu. Tačiau **platesnės jungtys nesuformuotos, pėstieji juda stichiškai per atvirą, automobiliais užstatytą erdvę.**



Esamos situacijos analizė

Triukšmas

- Dalyje žaliųjų erdvių tarp Naugarduko gatvės penkiaaukščių reikšmingai girdimas automobilių triukšmas. Tačiau centrinė, dabar automobiliais užstatyta erdvė yra rami, gerokai nutolus nuo perimetrinių gatvių ir triukšmo aspektu labiausiai tinkama poilsio erdvėms formuoti.
- Dvi esamos vaikų žaidimų aikštelės pakliūna į triukšmingą zoną.



Esamos situacijos analizė

Želdiniai

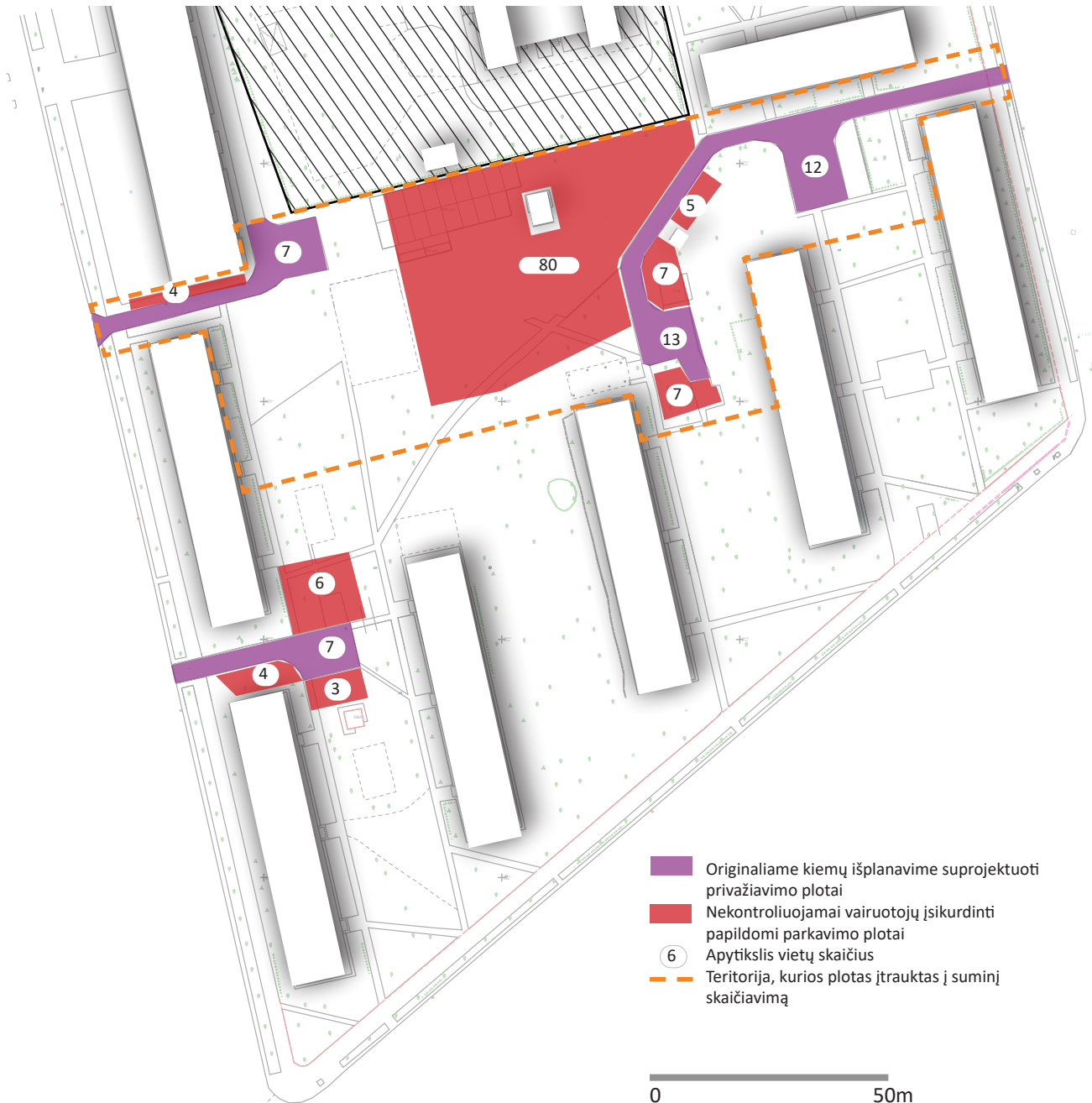
- Nagrinėjamoje teritorijoje susiformavę brandūs medžiai.
- Įvairi rūšinė kompozicija - lapuočiai, spygliuočiai medžiai, krūmai. Dominuoja Lietuvai būdingos rūšys.
- Medžių būklę prastina nekontroliuojamas automobilių važinėjimas ir parkavimas šaknų apsaugos zonoje. Automobiliai priartėja prie pat kamieno, tokiu būdu sugriaudami dirvožemio struktūrą šaknyne.
- **Medžių branda ir gausa yra pagrindinė teritorijos vertingoji savybė, formuojanti erdvinį charakterį ir mikroklimatą. Visi ateities projektų sprendiniai turi būti maksimaliai derinami prie esamų medžių ir jų šaknų apsaugos zonos išsidėstymo.**
- Prie krepšinio aikštelės naujai pasodinti beržai greičiausiai skirti riboti automobilių eismą. Norint įrengti gatvelę beržus reikės persodinti.



Esamos situacijos analizė

Automobilių parkavimas

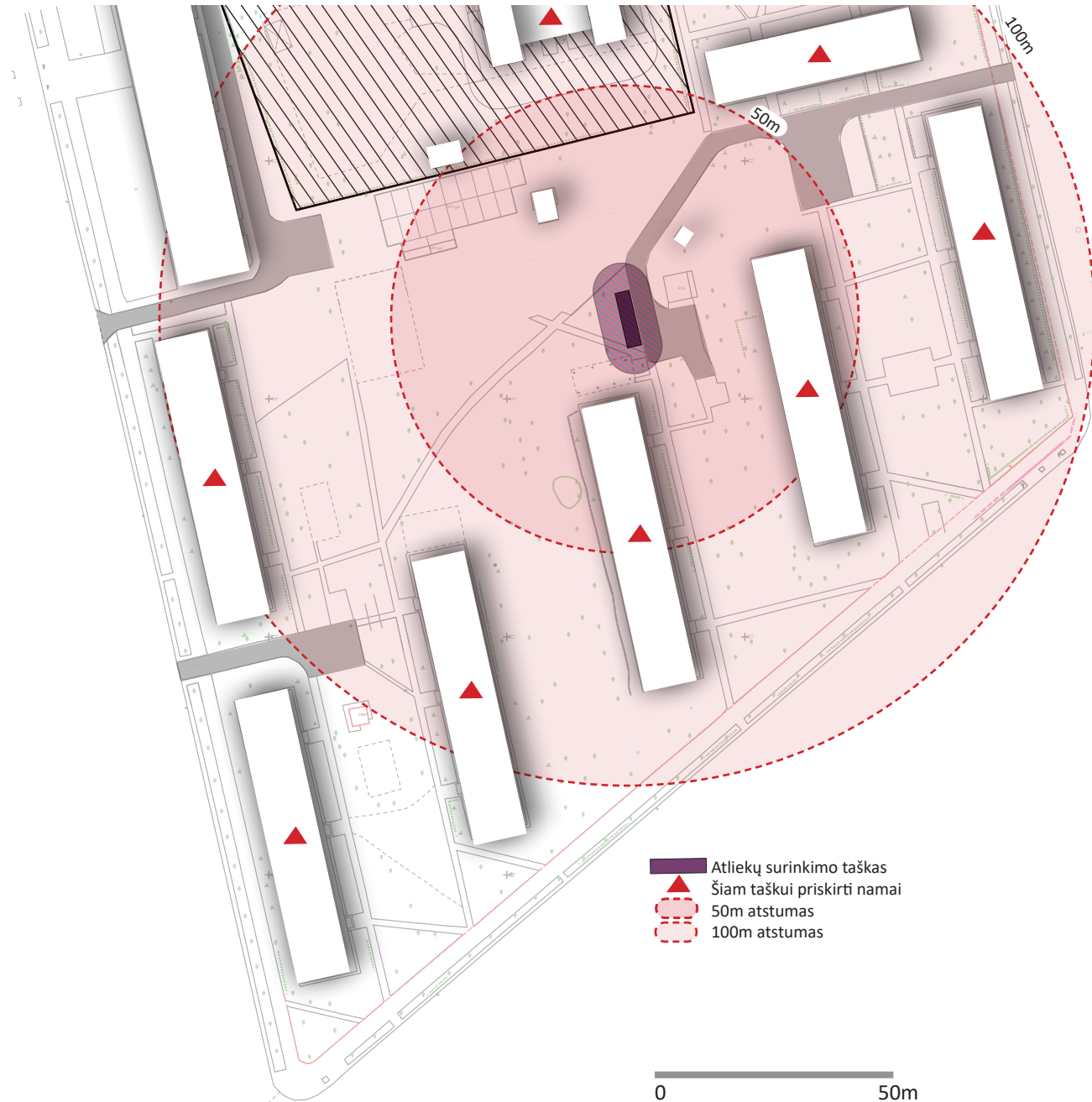
- Nagrinėjamoje teritorijoje interesą turi apie 360- ties butų gyventojai.
- Plane pažymėtos rajono statybos metu suprojektuoti ir gyventojų stichiškai ir savavališkai įsikurdinti parkavimo plotai, užfiksuoti apsilankymo metu sausio mėn. Originaliame kiemų išplanavime jų iš viso buvo **buvo apie 30**. Dabar vairuotojai **papildomai užėmę žemę dar maždaug 100-tui automobilių**. Kadangi parkavimas nekontroliuojamas, dabartinis bendras parkavimo vietų skaičius **išaugęs iki 130 vietų**.
- Apsilankymo metu darbo dieną apie 14val. dienos buvo vizualiniu vertinimu buvo **užimta apie 80% visų** (įrengtų ir savavališkų) parkavimo vietų. Tačiau sunku vertinti, kiek iš šių automobilių priklauso aplinkiniams gyventojams ir kiek netoliese veikiančių įstaigų darbuotojams.
- Ribos tarp automobiliams ir gyventojų rekreacijai skirtų erdvių susilieję, automobiliai statomi visur, kur nėra medžių kamienų ar kitų fizinių kliūčių.
- Mokamas įvažiavas į teritoriją negyventojams dalinai išspręstų automobilių kiekio problemą. Taip pat padėtų aiškios parkavimui skirtos zonos ribos, kurių fiziškai negalėtų plėsti vairuotojai.



Esamos situacijos analizė

Atliekų tvarkymas

- Vertinant Naujamiesčio kontekstą atliekų tvarkymo konteinerių prieinamumas nagrinėjamoje teritorijoje yra panašus kaip ir kituose kvartaluose.
- Toliausiai nutolusios laiptinės gyvetojams atstumas iki atliekų tvarkymo konteinerių yra 150m.



- Atliekų surinkimo taškas
- ▲ Šiam taškui priskirti namai
- 50m atstumas
- 100m atstumas

Esamos situacijos analizė

Balandinė

- Balandinė - tai medinis nelegalus 14m2 ploto statinys su 13m2 ploto priestatu tinklo sienomis valstybinėje žemėje. Veiklą vykdo ir balandžiais rūpinasi kaimynijos gyventojas. Statinys nesudėtingas, nekelia pavojaus.
- Pagrindinio statinio architektūra formuoja vietos charakterį. Tinklinis priestatas prastos būklės ir estetinės išvaizdos.
- Rekomenduojama darbo su bendruomene apimtyje išsiaiškinti balandinės (kaip funkcijos, ne statinio) svarbą ir teritorijos panaudojimo prioritetus. Jei balandinės funkcija yra svarbi, integruoti panašaus pobūdžio galimybę rūpintis paukščiais naujai formuojamame želdyno sklype.
- Balandinė atsidurtų planuojamos ramaus eismo gatvelės ašyje, todėl yra reikšmingas trukdis. Jeigu darbo su visuomene metu paaiškėtų, kad gyventojams svarbus pats medinis pastatas, tai reikėtų, kad ramaus eismo gatvelė toje vietoje turėtų daryti vingį ir būtų prarasta galimybė įrengti apie 11 parkavimo vietų. Gyventojams nutarus, kad statinys su priestatu nėra vertingas, būtų galima inicijuoti pašalinimo procedūrą. Vilniaus m. Nekilnojamo turto skyriaus ir Būsto skyriaus patikslinimu dėl statinio pašalinimo valstybinės žemės užgrobimo pagrindu reikėtų kreiptis į NŽT.



Esamos situacijos analizės išvados

ŽAIDIMAI

Žaidimų aikštelės primityvios, įrangos pasirinkimas skurdus, nepritaikytas vaikams iki 3m. ir virš 8m. Žaidybinei vertei kvartale sukurti rekomenduojama vadovautis šiais principais:

- Žaidimams skirti plotai turi būti gerokai didesni, kad sukurtų vertę. Rekomenduojama vadovautis gerąja praktika, pateikta lentelėje.
- Skirtingos erdvės turi būti pritaikytos kiekvienai iš trijų amžiaus grupių - 0-5, 5-11, 11+
- Veiklų įvairovė turi būti apgalvota. Rekomenduojama vadovautis gerąja praktika, pateikta leitelėje, taip pat taikyti univesalaus dizaino principus.
- Žaidimų aikštelių sprendiniai turi būti kūrybiškai integruoti į kraštovaizdį, jį papildyti. Vietoj tvorų naudojamos apgalvotos kraštovaizdinės priemonės (želdiniai, reljefas, baldai).

Rekomenduojamos amžiaus grupės	Rekomenduojamos veiklos
< 5	Neformalūs žaidimai Nedideli specializuoti įrenginiai
5-11	Neformalūs žaidimai Specializuoti įrenginiai Galimybė žaisti ratuotom priemonėm (dviračiai, paspirtukai, riedlentės) Galimybė žaisti su kamuoliu
>11	Kamuolio žaidimų erdvės („MUGA“, krepšinis), Dviračių, paspirtukų, riedlenčių zona Treniruočių takas

Rekomenduojamas dydis	Veiklų tipas ir kiekis
100 m ²	Keli smulkūs įrengimai
400m ²	5 skirtingi įrangos tipai ir nedidelė zona žaidimams
1000m ²	8 skirtingi įrangos tipai, galimybė žaisti su kamuoliu ir ratuotom priemonėm (dviratukai, paspirtukai...)

Šaltinis: Supplementary Planning Guidance Providing for Children and Young People's Play and Informal Recreation

SPORTAS

Krepšinio aikštelė geros kokybės ir aktyviai naudojama šiltuoju sezonu. Želdyno sprendiniai turėtų prisitaikyti prie esamos aikštelės.

Treniruokliai (lygiagretės ir skersiniai) stovi ant pėsčiųjų tako. Šią zoną reikėtų perkelti į patogesnę lokaciją, praplėsti įrangos pasirinkimą.

ŽELDINIAI

Brandūs ir gausūs želdiniai yra vertingiausia teritorijos savybė ir erdvės charakterio dedamoji. Visi ateities projektų sprendiniai turi būti maksimaliai derinami prie esamų medžių ir jų šaknų apsaugos zonos išsidėstymo.

AUTOMOBILIŲ EISMAS IR PARKAVIMAS

Bendras kvartalo ilgis - 450m, todėl skersinė ramaus eismo gatvelė pagerintų rajono pralaidumą.

Automobilių parkavimas stichiškas ir savavališkas. Prie 30-ties asfaltuotų parkavimo vietų papildomai žaliajame plote statoma dar apie 100 automobilių. Automobiliai priklauso gyventojams ir aplink dirbantiems. Apsilankymo metu darbo dieną apie 14val. buvo užimta apie 80% visų parkavimo vietų.

Ribos tarp automobiliams ir gyventojų rekreacijai skirtų erdvių susilieję, automobiliai statomi visur, kur nėra fizinių kliūčių.

Tvarkant teritoriją būtina spręsti automobilių kiekio problemą. Padėtų:

- Aiškiai atskirtos ir kontroliuojamos parkavimo zonos gyventojams (kiemai) ir svečiams (gatvelė).
- Mokamas parkavimas naujai kuriamoje ramaus eismo gatvelėje.
- Mokamas parkavimas gyventojams kiemuose (gyventojų iniciatyva ir daugumos pritarimu)
- Želdyno projekte būtina numatyti aiškias ribas, kurių fiziškai negalėtų keisti vairuotojai, norėdami stichiškai pasistatyti automobilį.

BENDRUOMENINĖS VEIKLOS

Teritorijoje nėra bendruomeniškomis veikloms skirtų erdvių tačiau pastebėta gyventojų iniciatyva savarankiškai įsirengti suolus ir kitus objektus savo patogumui yra sveikintina. Rekomenduojama želdyno projekte numatyti erdvę bendruomenei - pasisėdėjimams, stalo žaidimams, griliui ir pan.

BALANDINĖ

Darbo su visuomene metu rekomenduojama išsiaiškinti statinio ir funkcijos vertę. Statinį išlaikant parkavimo vietų būtų 11 vnt. mažiau. Statinį pašalinus valstybinės žemės užgrobimo pagrindu kreipiantis į NŽT, panašią funkciją būtų galima integruoti į poilsui skirtą zoną.

PĖSČIŲJŲ TAKAI

Planuojami pėsčiųjų takai turi išpildyti esamą jungčių poreikį, formuoti aiškų tinklą ir hierarchiją.